

Työ- ja elinkeinoministeriö

Tarkastuskertomus 19/2016 ELY-keskusten yritystukipäätösten käsittelyn kustannustehokkuus

Jälkiseurantaraportti

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tehnyt vakiomenettelyn mukaisesti jälkiseurannan viitekohdassa mainitusta tarkastuksesta.

Jälkiseurantaraportissa selvitetään, miten tarkastuksen kohteena oleva asia on kehittynyt, ja mihin toimiin tarkastuskertomuksessa annettujen suositusten ja kannanottojen johdosta on ryhdytty. Raportin tietoja hyödynnetään raportoitaessa vuosittain eduskunnalle olennaisista tarkastushavainnoista sekä viraston tarkastustoiminnan kohdentamisessa.

1 Jälkiseurannan toteutus

Tarkastuksessa arvioitiin ELY-keskusten yritystukipäätösten käsittelyn kustannustehokkuutta sekä tehokkuutta kuvaavien laskelmien tietoperustaa. Tarkastuksen mukaan puutteellisesta tavoitteenasettelusta huolimatta kustannustehokkaan toiminnan edellytykset olivat olemassa. Tehokkuutta kuvaavat tiedot eivät kuitenkaan olleet luotettavia ja riittäviä ELY-keskusten välisten tai eri EU-ohjelmakausien välisten vertailulaskelmien tekemiseksi. Tietoperustassa olevat puutteet ja virheellisyydet haittaavat myös toiminnan johtamista sekä tehokkuutta edistävien toimenpiteiden vaikutusten arviointia. Tarkastuksen suositukset koskivat seurantalaskelmien tietoperustan luotettavuuden varmistamista ja tulostavoitteiden raportoinnin kattavuuden parantamista. Tarkastuksen jälkiseurannassa selvitettiin seuraavia asioita:

- Mitä toimenpiteitä työ- ja elinkeinoministeriö on tehnyt ELY-keskusten seurantalaskelmien tietoperustan luotettavuuden varmistamiseksi sekä kustannustehokkuutta edistävien toimien ja niiden vaikutusten arvioinnin parantamiseksi?
- Miten ministeriö on varmistanut sen, että ELY-keskukset raportoivat työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalaan koskevien tulostavoitteiden raportoinnin toteumatiedot kattavasti ja ovatko mahdolliset toimenpiteet parantaneet tavoitteiden toteutumisen ja vertailutietojen seurantaa?
- Miten ministeriö on varmistanut ELY-keskusten tuloksellisuusraportoinnin kattavuuden Valtion raportointipalvelu Netrassa?

Jälkiseurantaa varten työ- ja elinkeinoministeriölle lähetettiin selvityspyyntö 10.6.2019. Jälkiseuranta toteutettiin suunnitelman mukaisesti.

2 Jälkiseurannan havainnot

2.1 Seurantalaskelmien tietoperustan luotettavuuden varmistaminen

Työ- ja elinkeinoministeriön 22.8.2019 antaman selvityksen mukaan tilinpäätökseen vietävien suoritemäärien laskennassa on käytetty vuonna 2016 tehtyä korjausta. Selvitystä varten KEHA-keskus on myös tarkistanut vuosien 2017–2018 yritystukipäätösten suoritelmämäärätiedot. Suoritelmätietojen keräämisen kokonaisvastuu on osoitettu KEHA-keskukselle. KEHA-keskukseen on nimetty vastuuhenkilö, joka tarkistaa mahdolliset poikkeamat eri vuosien ja eri ELY-keskusten välillä.

Ministeriön selvityksen mukaan hallinnonalan kustannustehokkuutta parantavana toimenä on vuonna 2019 ryhdytty uudistamaan Kieku-järjestelmän työaikakoodeja. Kehittäminen on vielä kesken, mutta työtä tullaan mahdollisesti laajentamaan myös ELY-keskusten työajan seurantaan.

Jälkiseurannan perusteella ELY-keskusten seurantalaskelmien tietoperustan luotettavuutta on parannettu ja kustannustehokkuutta edistäviin toimiin on ryhdytty.

2.2 Tulostavoitteiden raportoinnin kattavuuden parantaminen

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa selvityksessään, että yhtenä KEHA-keskuksen tehtävänä on ollut toimia ELY-keskusten tukena tulossuunnittelussa, -seurannassa ja raportoinnissa. Nimetyt mittariyhdyshenkilöt toimittavat numeeristen mittarien toteumatiedot KEHA-keskuksessa nimetyille vastaavalle asiantuntijalle, joka vie toteumatiedot Netraan. Tällä menettelyllä ELY-keskusten itsenäisen työn osuus numeeristen tulostietojen keräämisessä ja raportoinnissa on vähentynyt merkittävästi, mikä on osaltaan vähentänyt riskiä tietojen puutteellisuudesta. Ministeriön selvityksen mukaan joidenkin mittarien toteumatietojen saamisessa on edelleen haasteita johtuen muun muassa erilaisista kirjauskäytännöistä.

Työ- ja elinkeinoministeriöltä saadun selvityksen mukaan tulostavoitteiden raportointia on parannettu Netra-raportoinnin lisäksi ELY-keskusten toimintakertomuksessa. Toimintakertomuksen laatiminen on KEHA-keskuksen tehtävä.

Jälkiseurannan perusteella tulostavoitteiden raportoinnin kattavuuden parantamisessa on tapahtunut suositusten mukaista kehitystä. Joidenkin mittarien osalta toteumatietojen saamisessa on edelleen kehittämistarvetta.

3 Yhteenveto ja jatkotoimet

Tarkastuksessa arvioitiin ELY-keskusten yritystukipäätösten käsittelyn kustannustehokkuutta sekä tehokkuutta kuvaavien laskelmien tietoperustaa. Tarkastuksen perusteella tehokkuutta kuvaavat tiedot eivät olleet luotettavia ja riittäviä ELY-keskusten välisten tai eri EU-ohjelmakausien välisten vertailulaskelmien tekemiseksi. Tietoperustassa olevat puutteet ja virheellisyydet haittaavat kustannustehokkuutta edistävien toimenpiteiden vaikutusten arvioinnin lisäksi myös toiminnan johtamista. Tarkastuksessa suositeltiin seurantalaskelmien tietoperustan luotettavuuden varmistamista ja tulostavoitteiden raportoinnin kattavuuden parantamista.

Jälkiseurannassa havaittiin, että ELY-keskusten seurantalaskelmien tietoperustan luotettavuutta on parannettu korjaamalla suoritemäärien laskentaa. Suoritetietojen keräämisen kokonaisvastuu on osoitettu KEHA-keskukselle. Nimetty vastuuhenkilö tarkistaa mahdolliset poikkeamat eri vuosien ja eri ELY-keskusten välillä. Kustannustehokkuutta edistäviin toimiin on ryhdytty työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla, ja kehittämistyötä tullaan mahdollisesti laajentamaan myös ELY-keskusten työajan seurantaan. Tulostavoitteiden raportoinnin kattavuuden parantamisessa KEHA-keskus toimii ELY-keskusten tukena. KEHA-keskuksessa nimetty asiantuntija vie kootusti ELY-keskusten mittariyhdyshenkilöiltä saadut numeeristen mittarien toteumatiedot Netraan. Tällä menettelyllä ELY-keskusten itsenäisen työn osuus numeeristen tulostietojen keräämisessä ja raportoinnissa on vähentynyt merkittävästi, mikä on osaltaan vähentänyt riskiä tietojen puutteellisuudesta. Kirjauskäytännöistä johtuen joidenkin mittarien osalta toteumatietojen saamisessa on edelleen kehittämistarvetta.

Jälkiseurannan perusteella ELY-keskusten seurantalaskelmien tietoperustan luotettavuutta on parannettu suositusten mukaisesti. Kustannustehokkuutta edistäviin toimiin on myös ryhdytty, ja kehittämistyötä tullaan mahdollisesti laajentamaan myös ELY-keskusten työajan seurantaan. Tulostavoitteiden raportoinnin kattavuuden parantamisessa on tapahtunut suositusten mukaista kehitystä, vaikka joidenkin mittarien osalta toteumatietojen raportoinnissa on edelleen kehittämistarvetta. Jälkiseurantaa ei ole tarvetta jatkaa.

Anna-Liisa Pasanen
johtaja

Osmo Halonen
johtava tuloksellisuustarkastaja